

RECENZIE

HOMOLÁČ, Jiří – MAREŠ, Petr – HOFFMANNOVÁ, Jana – JÍLKOVÁ, Lucie – KOPECKÝ, Jakub – MRÁZKOVÁ, Kamila: *MÍŠENÍ ŽÁNŘŮ, STYLŮ A DISKURZŮ V INTERNETOVÉ KOMUNIKACI*. Praha: Academia 2022. 375 s. ISBN 978-80-200-3319-2

Kniha *Míšení žánrů, stylů a diskurzů v internetové komunikaci* nepochybné vzbudila pozornosť jazykovedcov a odborníkov z príbuzných vedných oblastí, ako je teória médií, sociológia či psychológia, ktorých predmetom záujmu je komunikácia v internetovom prostredí. Autorský kolektív publikácie totiž tvoria vedecké osobnosti dobre známe práve svojou dlhodobou orientáciou na túto problematiku a na jej reflexiu v intenciách štylistiky, sociolingvistiky a mediálnych štúdií – Jiří Homoláč, Jana Hoffmannová, Lucie Jílková, Jakub Kopecký a Kamila Mrázková z Ústavu pre jazyk český Akadémie vied Českej republiky a Petr Mareš z Ústavu českého jazyka a teórie komunikácie Filozofickej fakulty Karlovej univerzity. Edične knihu s pomocou Jakuba Frániho pripravili J. Hoffmannová, J. Homoláč, P. Mareš a K. Mrázková. Vedeckými recenzentkami publikácie sú Alena Macurová a Daniela Slančová.

Hlavné motívy takmer 400-stranovej knihy sú pomenované už na jej titulke, kde sa v krátkej anotácii zdôrazňuje oscilácia medzi hovorenosťou a písanosťou, spisovnosťou a nespisovnosťou, verejnosťou a súkromnosťou internetovej komunikácie. Za jej podstatné vlastnosti sa považujú hypertextovosť, interaktivita a multimodalita. Pre jej účastníkov je typická sebaaprezentácia a potreba nadväzovania kontaktu s ďalšími používateľmi siete. Všetky zmienené aspekty pritom na seba reálne, nie iba deklaratívne upozorňujú aj v analýzach konkrétnych „úsekov internetovej komunikácie“ (s. 12), ktoré tvoria „vnútro“ recenzovanej publikácie, na čo sa usilujeme zreteľne poukázať aj v tomto texte. Práve reflexia miešania žánrov, štýlov a diskurzov v internetovej komunikácii, ktorá sa imanentne spája s týmito motívmi, sa pochopiteľne a oprávnene dostala aj do názvu knihy; „miešanie“ totiž púta pozornosť adresáta knihy počas celého jej čítania.

Publikácia pozostáva zo siedmich kapitol. Po úvodnom texte a rozsiahlej všeobecnej charakteristike konštitutívnych čŕt internetovej komunikácie nasleduje päť kapitol, v ktorých sa jednotliví autori, prípadne dvojica autorov, venujú analýze konkrétnych častí internetovej komunikácie – súčasným podobám recenzií a komentárov filmov, online športovým prenosom, profilom českých inštitúcií na Twitteri¹, zdvorilostným normám na tejto sociálnej sieti a vlogom o verejnom dianí. Kniha teda neponúka iba analýzu žánrov objavujúcich sa v internetovom prostredí, ale aj analýzu špecifických komunikačných platforiem či komunikačných javov. Zároveň nepri- náša len opis žánrov a komunikačných platforiem typických výlučne pre internetové prostredie,

¹ Sociálna sieť *Twitter* bola po tom, čo ju v polovici roka 2023 kúpil Elon Musk, premenovaná na *X*. S cieľom zachovať priesťažnú nadväznosť na informácie uvedené v recenzovanej publikácii tak v tomto texte pracujeme s pôvodným názvom.

ale aj žánrov a jazykových javov, ktoré sa pod vplyvom internetového prostredia modifikovali a adaptovali na jeho podmienky. Vo všetkých týchto úsekoch internetovej komunikácie je pritom možné jasne identifikovať zmieňované „miešanie“. Analytické kapitoly sa začínajú úvodom, bližším vymedzením metód uplatnených pri zameraní na konkrétny úsek internetovej komunikácie a predstavením výskumného materiálu. Úsilie o jednotné štruktúrovanie týchto kapitol je tak zrejmé, no rôznorodosť sledovaných úsekov nevytvára predpoklady na to, aby bolo tento zámer možné absolútne dodržať. Evidentná je však snaha o zdôraznenie spôsobu prejavovania sa pomenovaných konštitutívnych črt internetovej komunikácie v jej jednotlivých úsekoch, vďaka čomu táto štruktúrna „nejednotnosť“ analytických kapitol na čitateľa publikácie nepôsobí rušivo. Každú z týchto piatich kapitol uzatvára zhružujúci záver. Na koniec knihy sú zaradené pramene, zoznam článkov, v ktorých bola prezentovaná predbežná verzia niektorých kapitol², použitá literatúra, zhrnutie v angličtine a vecný a menný register.

Editori zvolili radenie kapitol, ktoré zodpovedá prezentácii najskôr všeobecných informácií o internetovej komunikácii až potom bližšej konkretizácii jej vybraných úsekov. V prvej časti si kladú za cieľ „vymedziť konštitutívne črty online komunikácie a v relatívnej úplnosti opísať repertoár prostriedkov a postupov typicky používaných v zvolených dátach“ (s. 15). V jednotlivých autorsky pripravených kapitolách potom predkladajú „dôkladnú analýzu a prehĺbené poznanie niekoľkých vybraných úsekov elektronickej komunikácie“ (s. 15) s dôrazom na to, „čo vytvára novosť a špecifickosť internetu a aké vývojové tendencie sa tu prejavujú“ (s. 12). Informácie uvedené v prvej časti publikácie teda tvoria širší rámec problematiky rozpracovanej v jednotlivých analytických kapitolách a sú predpokladom zrozumiteľného vysvetlenia toho, na čo sa v týchto analytických kapitolách sústreďuje pozornosť. Zároveň je tu evidentné, že autori majú s výskumom danej komunikačnej oblasti bohaté skúsenosti a k zvoleným skupinám výskumných dát pristupujú s dobrým poznaním internetovej komunikácie a jej špecifik. Autori nemajú ambíciu postihnúť internetovú komunikáciu komplexne, ale len s oporou o zvolené komunikačné úseky sledované v rokoch 2018 až 2021. Zároveň sa dominantne zameriavajú na produkčnú stránku skúmaných komunikátov, menej si všímajú tú interakčnú alebo identitárnu.

V tejto súvislosti si dovoľujeme konštatovať, že už pri prvom náhľade na obsah recenzovanej publikácie a neskôr aj pri jej lineárnom čítaní adresát nadobúda dojem, že ide skôr o zborník príspevkov charakterizujúcich vybrané úseky internetovej komunikácie, ktoré zjednocuje a zastrešuje úvodná kapitola o jej konštitutívnych črtách, než o monografiu, v ktorej by sa jednotlivé časti navzájom funkčne prepájali. Analytické kapitoly sú v podstate izolovanými celkami, ktoré na seba navzájom výraznejšie nenadväzujú ani neodkazujú, hoci spoločné teoreticko-metodologické východiská na to istý priestor ponúkajú. Zároveň však hneď aj dodávame, že tento aspekt knihy zásadne neznižuje jej vedeckú hodnotu ani hodnotu informácií a poznatkov v nej prezentovaných a takisto ani potenciál ich využitia či už v teoretickom výskume, alebo v mediálnokomunikačnej praxi.

² Publikácia je výstupom projektu *Miešanie žánrov, štýlov a diskurzov v súčasnej českej verejnej komunikácii* riešeného v rokoch 2018 – 2020 a podporeného Grantovou akadémiou Českej republiky. Uvedením zoznamu článkov, v ktorých bola prezentovaná predbežná verzia niektorých kapitol, tak autori vo vzťahu k parciálnym vedeckovýskumným cieľom dokladujú postup riešenia projektu a zároveň sa eticky vysporadúvajú s prípadným duplicitným uvedením informácií a poznatkov už predstavených na iných miestach.

Autorom *Úvodu* je P. Mareš, ktorý čitateľovi na začiatku ponúka relatívne široký, zrozumiteľný a prehľadný prierez dejinami výskumu počítačovo sprostredkovanej komunikácie a potom skôr enumeratívne približuje práce venujúce sa najrôznejším jazykovým a mimojazykovým prostriedkom elektronickej komunikácie v českej lingvistike. Vďaka týmto informáciám možno výskum prezentovaný v danej publikácii ukotviť v širšom vývojovom a lingvistikom kontexte. Následne sa totiž uvádzajú výsledky a závery analýz jednotlivých úsekov internetovej komunikácie, ktorým sa venovala pozornosť v analytických kapitolách. Tento krok vnímame ako prínosný, keďže vzhľadom na zvolené radenie častí kniha nemá sumarizujúci záver.

Druhá, viac ako 100-stranová kapitola *Internetová komunikácia: charakteristické črty a prostriedky*, na príprave ktorej sa podieľal celý autorský kolektív, formuluje už uvedené ciele publikácie, spresňuje výskumné dáta, spôsoby uvádzania zdrojov a operacionalizuje používané termíny. Následne sa venuje trom základným oblastiam internetovej komunikácie – využitiu technických možností, jazykovej a štýlovej heterogenosti a významným črtám komunikácie na sociálnych sieťach. Charakterizovať túto kapitolu, ktorá pre analytické kapitoly síce tvorí zjednocujúcu východiskovú a istým spôsobom aj interpretačnú bázu, ako teoretickú by však nebolo celkom primerané. Uvádzané všeobecné informácie o internetovej komunikácii, ktoré sú jasné, zrozumiteľné, prehľadné, adekvátne vysvetlené a primerane štylizované, totiž vyrastajú z mimoriadne podrobnej analýzy výskumného materiálu, ktorým sú aj bohaté dokladované. V tejto súvislosti preto konštatujeme, že ďalšie časti recenzie majú skôr opisnú než hodnotiacu povahu, pretože autori knihy recenzentovi na jeho prípadný kritický postoj neponúkajú veľa priestoru, a to ako v tejto, tak ani v ďalších kapitolách. Ak takýto priestor niekde predsa nachádzame, hodnotiacu poznámku včleňujeme do príslušných opisných častí recenzie. Detailnosť analýzy navyše ani neumožňuje zmieniť sa o všetkých aspektoch, na ktoré bolo nazerané, preto k nim v tomto texte pristupujeme výberovo.

Pri objasňovaní využitia technických možností internetovej komunikácie sa pozornosť upriamuje na hypertextovosť, interaktivitu a multimodalitu ako fundamentálne vlastnosti internetu ovplyvňujúce aj používanie prirodzeného jazyka. Pri hypertextovosti sa bližšie objasňujú spôsoby používania hypertextového odkazu, zdieľania, hashtagu, zmienky či možnosti vkladať iné texty alebo ich časti. Pri interaktivite sa približuje lajkovanie, zdieľanie s vlastným autorským komentárom aj bez neho a využívanie funkcie odpovedať alebo okomentovať. Vo vyššej miere sa potom autori venujú multimodalite, pri ktorej sa konštatuje tendencia k percepčnej dominancii obrazu nad verbálnym textom a k tomu, že obrazy získavajú postavenie hlavného nositeľa významu (s. 26). Je teda pochopiteľné, že ďalej sa vymedzuje a opisuje niekoľko kombinácií obrazu a textu. Špeciálny priestor dostávajú emotikony, pričom sa neobchádzajú ani najaktuálnejšie funkcionality ako napríklad nálepka či avatar.

Zameranie na variabilitu výrazových prostriedkov prítomných v internetovom prostredí sa prezentuje v štyroch líniiach – v oscilácii medzi hovorenosťou a písanosťou, vo viacjazyčnosti, v sebaaprezentácii autorov internetových komunikátov a s tým spojeným vytváraním a udržiavaním vzťahov s inými používateľmi a v napätí medzi verejnosťou a súkromnosťou internetovej komunikácie. S oporou o slovné spojenia „písaná hovorenosť“, „hovorená písanosť“ či „texty povrchovo písané, no hlbkovo hovorené“, ktoré sú dobre známe z mediálnej štylistiky, autori publikácie, zjednodušene povedané, identifikovaním konkrétnych prvkov, prostriedkov a postupov jednotlivých jazykových rovín poukazujú na rôznu mieru prelínania

týchto textotvorných činiteľov. Viacjazyčnosť sa pripomína s dôrazom na koexistenciu príspevkov v rôznych jazykoch, reprodukovanie cudzojazyčných textov a kreatívne uplatnenie cudzojazyčnosti. Ako prostriedky sebaaprezentácie komunikanta v internetovom prostredí sa uvádzajú opisy emocionálnych stavov, hodnotenie iných ľudí či deklarovanie istého postoja, ako prostriedky podporujúce vytváranie vzťahov s inými používateľmi siete zase tematizovanie spoločných životných skúseností či odkazovanie na spoločný náhľad na aktuálny politicko-spoločenský kontext. Napätie medzi súkromným a verejným charakterom internetovej komunikácie vyplýva zo skutočnosti, že do tohto prostredia vstupujú ľudia s rôznymi komunikačnými kompetenciami. Tento aspekt sa potom dôslednejšie reflektuje v kapitole o zdvorených normách na sociálnej sieti Twitter.

Významné črty sociálnomediálnej komunikácie sa prezentujú v kontexte implicitného vyjadrovania podporeného zmieňovanými technickými parametrami elektronického prostredia, bližšej konkretizácie miešania jazykov, žánrov, štýlov a diskurzov a stručného, relatívne povrchového načrtnutia generačne podmieneného rozrôznenia komunikácie na sociálnych sieťach.

Hoci na sociálnomediálne prostredie sa explicitne orientuje len posledná časť kapitoly o konštitutívnych črtách internetovej komunikácie, materiálom zo sociálnych sietí sa prioritne dokladujú aj predchádzajúce časti, aj keď prehliadnuť nemožno ani úsilie podporiť prezentované tvrdenia dokladmi z iných analyzovaných úsekov internetovej komunikácie. Autori prístup prioritizujúci ukážky zo sociálnomediálneho prostredia odôvodňujú tým, že na sociálnych sieťach možno dobre sledovať interaktivitu, materiál je verejne prístupný a spôsoby vyhľadávania vyhovujú potrebám realizovaných analýz. Oceňujeme, že pri špecifickej kontextovej viazanosti niektorých príkladov autori čitateľom pomáhajú vysvetlením alebo spresnením; jedným zo znakov internetových textov je totiž aj efemérnosť, ktorá sa však v publikácii výraznejšie netematizuje. Kniha tak zároveň ponúka opis aktuálnej podoby internetovej komunikácie na istej vývojovej úrovni, čo môže byť perspektívne využiteľné vo výskumoch v budúcnosti.

Ak nám v tejto precízne vystavanej kapitole o konštitutívnych črtách internetovej komunikácie niečo chýba, tak je to výraznejšia zmienka o metodologických aspektoch a problémoch vedeckého prístupu ku komunikátom elektronického prostredia vo všeobecnosti. Na začiatku kapitoly sa síce uvádza, že jazyková a štýlová heterogénnosť online komunikácie sa v tejto kapitole skúma s využitím tradičných stylistických nástrojov a Jakobsonových jazykových funkcií (s. 15), no diapazón metód následne použitých v jednotlivých analytických kapitolách v kombinácii s týmito tradičnými prístupmi je podstatne širší (napr. pragmatická analýza, analýza teórií textu, analýza diskurzu, sociolingvistická analýza, konverzačná analýza či multimodálna analýza). Je teda trochu prekvapujúce, že problematika, s ktorou zápasia mnohí výskumníci internetovej komunikácie, nedostala v úvodných častiach takto ladenej práce väčší priestor, a to najmä ak zohľadníme, že v kapitole o online športových prenosoch sa explicitne uvádza, že „hybridné“ texty si vyžadujú „hybridnú“ interpretačnú metodológiu (s. 174).

Analytická časť publikácie sa začína treťou kapitolou, v ktorej P. Mareš skúma *Recenzie a komentáre. Texty o filme v digitálnej ére*. Na začiatku kapitoly autor veľmi detailne, v takmer filozofickom kontexte krízy diskurzu a diskurzu demokratizácie predstavuje filmové recenzie, ich podoby, typy a diferenciácie a metódy skúmania. Následne charakterizuje tri typy recenzií – recenzie v špecializovaných časopisoch, novinové recenzie a recenzie na webových strán-

kach. Tieto charakteristiky v závere na príklade konkrétnych prototypových textov porovnáva. Jeho zámerom je totiž interpretovať zhody, podobnosti a rozdiely v jednotlivých identifikovaných typoch filmových recenzií. Pri internetových recenziách sa autor špecificky zameriava na mieru opisu a hodnotenia, pútacie a zábavné zložky, textovú manifestáciu autora a recipientov, jazyk a multimodalitu. Súčasťou kapitoly je aj analýza komentárov k filmom zverejnených na portáli *Česko-Slovenská filmová databáza* [sic!], ktorej autormi sú bežní diváci filmov. Vo výsledku sa konštatuje modifikácia žánru filmovej recenzie v internetovom komunikačnom prostredí, no zároveň sa zdôrazňuje, že primárne tlačaná podoba a primárne elektronická podoba netvorí dva ostro vymedzené protipóly rovnakého žánru, ale v konkrétnych útvaroch sú pre ne typické prvky zastúpené v rôznej miere.

Štvrtú kapitolu, ktorá je zameraná na *Žáner online športových prenosov*, autorsky pripravila J. Hoffmannová. Kapitola sa neorientuje len na charakteristiku samotných online športových prenosov, teda písaných textov, ktoré komentátori vytvárajú počas sledovania športových zápasov a ktoré po malých častiach predkladajú záujemcom, ale aj na analýzu na ne nadväzujúcich názorových fór a diskusií fanúšikov. Pri skúmaní sprostredkovania športových prenosov futbalu, hokeja a biatlonu si autorka všima vyjadrovanie času a priestoru, používanú slovnú zásobu, syntaktické prostriedky, výstavbu textu a prvky pragmatickej štylistiky. Žáner online športových prenosov sa textovotypologicky pohybuje medzi reportážou a správou, plní informačnú a zábavnú funkciu a vyznačuje sa istou mierou emocionalitu.

Na názorové fóra a diskusie fanúšikov, ktoré na tieto online športové prenosy nadväzujú, autorka nazerá s dôrazom na emocionalitu a expresivitu, humor, iróniu, jazykovú komiku, intertextualitu a alúzie, písanosť a hovorenosť a s tým súvisiacu prítomnosť prvkov rôznych variet češtiny. Pozornosť sa upriamuje aj na sociolingvistickú dimenziu fandaní a vzťah športu a politiky. Fanúšikovia vo svojich komentároch primárne nereagujú na seba navzájom, ale na samotný prenos a tematicky sú časté polemiky o spravodlivosti rozhodcu. Komentáre sú v porovnaní s textom online prenosu subjektívnejšie, spontánnejšie, emocionálnejšie a hovornejšie. Uvedené závery sa zasadzujú do širšieho kontextu výskumov lingvistiky športu, športovej lingvistiky a športovej medialistiky.

Piatou kapitolou, ktorú pripravila autorská dvojica K. Mrázková a J. Homoláč, publikácia začína smerovať k analýze sociálnomediálnej komunikácie. V kapitole *Twitterové profily českých inštitúcií* sa na príklade profilu ministerstva zahraničia podrobne predstavujú štruktúrne náležitosti tohto komunikačného prostredia. Mnohé v publikácii poskytnuté informácie sa na prvý pohľad síce javia ako triviálne, no pre čitateľov s obmedzenou skúsenosťou s touto platformou znamenajú pevný orientačný bod³. Rušivo pôsobí skôr skutočnosť, že viaceré poznatky prezentované v tejto časti kapitoly už boli priblížené v texte o konštitutívnych črtách elektronickej komunikácie. Otázkou, samozrejme, zostáva, či primárny adresát knihy k jej čítaniu pristúpi lineárne alebo sa špecificky zameria len na niektoré časti.

Twitterové profily sa predstavujú a analyzujú ako nástroj inštitucionálnej komunikácie, ako nástroj vytvárania a udržiavania vzťahu s verejnosťou (public relations) a na konkrétnych

³ Podľa verejne dostupných informácií bolo v lete 2022 na Twitteri približne milión až milión dvestotisíc českých účtov, čo reprezentuje približne jednu desatinu všetkých obyvateľov Česka [<https://pooh.cz/2022/07/20/kolik-uzivatelu-ma-cesky-twitter-poznamka-k-nedavnym-cislum-od-group-m/>; cit. 22. 1. 2023].

prikladoch aj ako autorské profily. Pre posledný typ vedenia profilu je charakteristické uplatňovanie rôznorodých jazykovokomunikačných prostriedkov a originality a kreativity administrátora, preto ich autori presnejšie približujú zameraním na profil Mestskej polície Pardubice. Jednotlivé typy profilov sa vystihujú na základe analýzy jazykových a komunikačných charakteristík a spôsobov utvárania identity inštitúcie a jej vzťahu k sledovateľom (followerom). České inštitúcie využívajú Twitter predovšetkým ako nástroj public relations, ale aj ako nástroj informovania; nie je to však nástroj záväznej a performatívnej komunikácie, keďže počet sledujúcich je obmedzený. Miešanie žánrov, štýlov a diskurzov, na ktoré sa v tejto kapitole poukazuje explicitne, sa v závere usúvzťahuje s teóriou konverzacionalizácie N. Fairclougha zdôrazňujúcou také sociálne tendencie, ako sú demokratizácia, technologizácia a komodifikácia diskurzu.

V šiestej kapitole sa K. Mrázková zameriava na *Zdvorilostné normy na českom Twitteri*. Kapitola zameraním na špecifický komunikačný jav akoby vybočovala z obsahovej štruktúry publikácie sústredenej najmä na texty o konkrétnych žánroch alebo konkrétnych komunikačných platformách, no aj prostredníctvom tohto javu je možné zreteľne pozorovať kľúčové „miešanie“. Východiskovým bodom, ako sme už naznačili, je skutočnosť, že v prostredí sociálnych sietí sa stretávajú používatelia s rôznou mierou anonymity a s rôznymi komunikačnými kompetenciami, čím dochádza k narušaniu hraníc medzi súkromnou a verejnou komunikáciou a k porušovaniu zdvorilostných noriem, ktoré v oboch typoch komunikácie platia. V tomto prostredí sa síce berie ohľad na status adresáta komunikátu v súlade s offline normou, no zároveň sa používatelia touto normou necítia byť viazaní za každých okolností. Tykanie je prejavom spolunáležitosti, vykanie prejavom tolerancie. Asymetrické tykanie je príznačné pre konfliktné interakcie.

Autorom poslednej, siedmej kapitoly *Youtuberi ako publicisti: Vlogy o verejnom dianí* je J. Kopecký. Podobne ako pri kapitole zameranej na twitterové profily českých inštitúcií, aj tu dochádza k východiskovému opisu špecifického komunikačného prostredia, ktoré vplýva aj na to, že kapitola zdôrazňuje trochu iné komunikačné atribúty než predchádzajúce časti knihy. V kontexte osobitostí danej komunikačnej platformy sa približuje sociálna identita youtuberov a vlogy o verejnom dianí zverejňované v tomto prostredí, teda videá, v ktorých ich autori rozprávajú do kamery o istom aktuálnom politickom alebo spoločenskom probléme a explicitne hodnotia jeho rôzne aspekty. Analýza sa zameriava na relevantné semiotické módy – na spojenie obrazu a zvuku, na verbálny jazyk v hovorenej aj písanej podobe, na pohyblivé a statické obrazy, hudbu a synchrónne a asynchrónne spojenie týchto prvkov. Približuje sa neformálnosť komunikačného prostredia a autorovho odevu, používanie neformálnych jazykových prostriedkov, infotainment, multimodalita, emocionalita, dialogickosť a kontakt s divákmi, zameranie na mladé publikum, edukatívnosť, apelatívnosť, sebatematizácia, seba propagácia, reklamné prvky a komunikačná alebo etická nekorektnosť. Vlogy sú súčasťou amatérskej, neoficiálnej publicistiky, pre ktoré sú prvky, prostriedky a postupy tradičných médií takisto charakteristické; vlogy sú pripravené, štruktúrované, koherentné, využívajú obrazový materiál, predkladajú argumenty a usilujú sa o objektivitu a vyváženosť. Tento žáner tak nestojí v opozícii k tradičnej mediálnej publicistike, ale jej postupy adaptuje na špecifické internetové prostredie.

V závere konštatujeme, že publikácia v plnej miere napĺňa stanovené ciele; vo vstupnej „teoretickej“ kapitole vymedzuje konštitutívne črty online komunikácie a v relatívnej úplnos-

ti opisuje repertoár prostriedkov a postupov typicky používaných v zvolených dátach (porov. s. 15) a v individuálne autorsky pripravených kapitolách predkladá dôkladnú analýzu a prehĺbené poznanie niekoľkých vybraných úsekov elektronickej komunikácie (porov. s. 15), pričom na zvolenom materiáli ukazuje, čo vytvára novosť a špecifickosť internetu a aké vývojové tendencie sa tu prejavujú (porov. s. 12). Kniha je brilantnou ukážkou toho, aký bohatý výskumný potenciál sa skrýva v komunikátoch internetového prostredia a aké rôznorodé komunikačné a jazykové aspekty v ňom možno nielen s oporou o primárne jazykovednú metodológiu sledovať a analyzovať. Isté drobné neuralgické body publikácie, na ktoré sme na príslušných miestach tejto recenzie upozornili, sú výrazne kompenzované minucióznosťou analýz, interpretačnou presnosťou a kontextovou ukotvenosťou prezentovaných výsledkov a záverov.

Dôvody, pre ktoré sa kniha nazýva *Miešanie žánrov, štýlov a diskurzov v internetovej komunikácii*, explicitne vyjadrené síce nenachádzame, no implicitne sa tlačia do popredia na všetkých jej úrovniach. Čitateľovi je na základe ponúknutých informácií navyše zreteľne jasné, prečo k tomuto miešaniu dochádza. Recenzovaná publikácia je aktuálnym, vedecky hodnotným, materiálom bohatým a analyticky mimoriadne podrobným príspevkom k výskumu (nielen) českej internetovej komunikácie, ktorý by mal poznať a reflektovať každý vedecký pracovník s odborným záujmom o problematiku elektronickeho prostredia.

Natália Kolenčíková
Jazykovedný ústav Ľ. Štúra SAV
Bratislava